

A SAPIENTIA SZERZETESI HITTUDOMÁNYI FŐISKOLA SZERVEZETI ÉS MŰKÖDÉSI SZABÁLYZATÁNAK

VI. SZÁMÚ MELLÉKLETE

MINŐSÉGBIZTOSÍTÁSI SZABÁLYZAT

BUDAPEST

2020. október 2.

Tartalomjegyzék

1. BEVEZETŐ RENDELKEZÉSEK	2
2. MINŐSÉGPOLITIKA.....	2
3. ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK	3
3.1. A SZABÁLYZAT HATÁLYA	3
3.2. A SZABÁLYZAT CÉLJA	4
3.3. A KÜLSŐ ÉS BELSŐ SZABÁLYOZÁSI KÖRNYEZET	4
3.4. AZ ALKALMAZOTT MINŐSÉGBIZTOSÍTÁSI RENDSZER	4
3.5. A MINŐSÉGBIZTOSÍTÁSI FOLYAMAT SZEREPLŐI	5
3.6. A MINŐSÉGÉRTÉKELÉS RENDJE.....	7
3.7. BESZÁMOLÓ ÉS TERVEZÉS	11
4. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK.....	12
FÜGGELÉK	13

1. BEVEZETŐ RENDELKEZÉSEK

A Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola (a továbbiakban: Főiskola) szándéka, hogy a fenntartók által a Küldetésnyilatkozatban megfogalmazott irányokat követve és egyben a magyarországi és az európai felsőoktatási elvárásoknak is megfelelő minőségi képzést folytasson.

Ennek érdekében a 2001 óta működő minőségbiztosítási rendszerét folyamatosan felülvizsgálja és a szervezeti- és működési változásokhoz igazítja annak érdekében, hogy az valóban a minőségi oktatás, valamint a katolikus hit és erkölcsnek való megfelelést és a szerzetesi lelkület megvalósulását szolgálja.

A Főiskola fölismerve, hogy hatékony minőség-mérést, illetve minőség-fejlesztést akkor tud elérni, ha minőségbiztosítási rendszere saját céljaihoz és szervezeti kultúrájához igazodik, minőségbiztosítási rendszerét az európai felsőoktatásban alkalmazott rendszerekre építve, de az intézményi sajátosságokat figyelembe véve alakítja ki, amelyet a jelen Minőségbiztosítási Szabályzatban rögzít.

2. MINŐSÉGPOLITIKA

A Főiskola a fenntartók stratégiai iránymutatásaiban, így elsősorban a Küldetésnyilatkozatban közvetített értékrendre alapozva és a hosszú távú célokra tekintettel, az aktuális jogi, társadalmi elvárásokat és lehetőségeket fölmérve alakítja képzési struktúráját, szervezeti működését.

A helyzetfelmérést, a stratégia alakítását, az egyes minőségfejlesztési lépések tervezését a minőségbiztosítási rendszere segíti. Minőségbiztosítási rendszerét a belső igényekhez és a külső elvárásokhoz (ágazati politika utasításai, vonatkozó jogszabályi rendelkezések, MAB elvárások, nemzetközi elvárások) igazítja.

A minőségpolitikai célok megvalósítása úgy lehetséges, ha az intézményben foglalkoztatottak ismerik a főiskola értékrendjét, a hosszú és rövidtávú célokat és azokat szem

előtt tartva felelősen végzik munkájukat. A főiskola vezetése ezért az intézmény Küldetésnyilatkozatát a helyben szokásos módon:

- a) nyilvánosságra hozza a főiskola oktatói, dolgozói és hallgatói felé minden fórumon közvetíti az intézmény-fejlesztés fő irányait,
- b) az intézmény az oktatók, dolgozók és hallgatók visszajelzéseire építve tervezi működését,
- c) alakítja minőségfejlesztési stratégiáját.

A Főiskola keresztény világnézetén alapuló értékrendje Krisztus személyes példájában, a Szentírásban, a szent hagyományban, az Egyház tanításában és a szerzetesség hagyományában rögzített örök értékeken nyugszik. A Főiskola működését ez az értékrend határozza meg, ezért a minőséget a szakmai kompetenciák mellett a spirituális, emberi tényezőket is figyelembe véve méri. A Főiskola kiemelt jelentőségűnek tartja, hogy az intézményben alkalmazottak munkájukban elkötelezettek, személyükben hiteles keresztények legyenek.

3. ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

3.1. A Szabályzat hatálya

3.1.1. § (1) A Szabályzat hatálya kiterjed a Főiskola valamennyi szervezeti egységére, a foglalkoztatás formájától (munkaviszony, diszponált, megbízási jogviszony) függetlenül valamennyi oktatóra, kutatóra, nem oktató státuszban foglalkoztatott dolgozókra és valamennyi az SzMSz hatálya alá tartozó hallgatóra.

(2) A Szabályzat hatálya kiterjed a Főiskola teljes működésére, vagyis valamennyi szervezeti egység működése, továbbá valamennyi képzésén folytatott oktatási és az ehhez kapcsolódó oktatásszervezési tevékenység mérésére, értékelésére, illetve a folyamatok fejlesztésének tervezési és ellenőrzési eljárásaira.

(3) A Szabályzatot a Minőségbiztosítási Bizottság (a továbbiakban: Bizottság) a rektor utasítása szerint, de legalább két évente felülvizsgálja. Szükséges a Szabályzatot felülvizsgálni, ha az oktatás-kutatás, az infrastruktúra fejlesztése, a képzés, vagy a külső kapcsolatok szerkezeti, tartalmi változása ezt indokolja.

3.2. A Szabályzat célja

3.2.1. § (1) A Szabályzat célja, hogy a minőségfejlesztési feladatok rendszerezetten és áttekinthetően megismerhetőek legyenek, keretet biztosítva a kívánt működés megvalósításához.

3.3. A külső és belső szabályozási környezet

3.3.1. § (1) A főiskola minőségbiztosítási rendszere két pillérre épül:

A. Külső követelmények:

- a) az ENQA (Európai Minőségbiztosítási Szervezet) által megfogalmazott és az európai felsőoktatásért felelős miniszterek által elfogadott alapelveket: Az Európai Felsőoktatási Térség minőségbiztosításának standardjai és irányelvei (Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area) (a továbbiakban: ESG 2015),ⁱ
- b) a vonatkozó állami jogszabályok, elsősorban a felsőoktatást szabályozó törvény és végrehajtási utasításai,
- c) MAB akkreditációs követelmények,
- d) a Magyar Katolikus Egyház szabályai,
- e) Statuti Generali di Pontificio Ateneo Sant'Anselmo (a római székhelyű Szent Anzelm Pápai Egyetem vonatkozó előírásai),
- f) Nevelési Kongregáció,
- g) Szerzetesi Kongregáció.

B. Belső követelmények:

- a) a fenntartók, valamint
- b) az intézmény vezetése által meghatározott elvárások, s azok megvalósulását mérő belső mechanizmusok.

3.4. Az alkalmazott minőségbiztosítási rendszer

3.4.1. § (1) A Főiskola a szervezeti önértékelésében az ESG 2015 modellt tekinti a minőségbiztosítási rendszere alapjának, amely alkalmas működésének átfogó vizsgálatára és eredményességének mérésére.

A Főiskola a modell kritériumrendszerét működési sajátosságaira értelmezve alkalmazza.

(2) Főbb intézményi sajátosságok:

- a) kis intézmény,
- b) személyesség,
- c) informális kapcsolatok, feladatellátás nem bürokratikus,
- d) katolikus hit és erkölcs alapjain álló, szerzetesi intézmény.

(3) A modell alapján végzett önértékelés a problémamegoldás PDCA¹, azaz a tervezés visszacsatolásra épülő elvét követi: folyamat értékelése, a tanulságok levonása és a minőségügyi folyamatokba való beépítése.

(4) A Főiskola törekszik

- a) a folyamatosan változó külső és belső igényeknek megfelelően minőségi oktatást folytatni,
- b) a döntési folyamatokba valamennyi tagját (oktató, dolgozó, hallgató) bevonni,
- c) így a főiskola teljes közösségét érdekeltté tenni a minőség folyamatos fejlesztésében.

3.5. A minőségbiztosítási folyamat szereplői

3.5.1. § (1) A minőségirányítási rendszer szervezeti kereteit a Főiskola SzMSz-e határozza meg, amely rendelkezik a Szenátus mellé rendeltlen működő állandó bizottság létrehozásáról, összetételéről és alapfeladatairól.

(2) A Szabályzat az alábbiak szerint határozza meg a minőségbiztosítási rendszernek a Főiskola szervezetébe illeszkedő struktúráját:

a Szenátus:

- a) feladat- és hatáskörében eljárva elfogadja az intézmény minőségbiztosítási szabályzatát, melyet az SzMSz mellékleteként ad ki. A Szabályzatban határozza meg az intézmény minőségpolitikai alapelveit, létrehozza a minőségirányítás szervezetét, meghatározza működését,
- b) elfogadja az adott tanév Működési és Fejlődési Feltételek Biztosítása Programját,
- c) az éves beszámoló alapján értékeli a minőségcélok teljesülését, a Működési és Fejlődési Feltételek Biztosítása Program végrehajtását.

Minőségbiztosítási Bizottság:

¹ **Plan (Tervezni) – Do (Végrehajtani) – Check (Ellenőrizni) – Act (Beavatkozni)**

- a) javaslatot tesz a Szenátusnak a minőségbiztosítás elveinek, módszereinek, rendszerének meghatározására és fejlesztésére (rendszeres felülvizsgálat),
- b) kidolgozza a Főiskola éves Működési és Fejlődési Feltételek Biztosítása Programját az Európai Felsőoktatási Térség minőségbiztosításának standardjai és irányelvei (ESG 2015) (a továbbiakban: ESG) alapján,
- c) kijelöli a Főiskola éves Működési és Fejlődési Feltételek Biztosítása Programjában a vizsgálandó, fejlesztendő területeket és meghatározza a kapcsolódó feladatokat és azok ütemezését,
- d) eseti intézkedési javaslatot fogalmaz meg, melyet a feladat minőségétől függően terjeszt a rektor vagy a Szenátus elé,
- e) koordinálja a minőségbiztosítási feladatok ellátását a Szenátus által elfogadott Szabályzat és az éves Működési és Fejlődési Feltételek Biztosítása Program alapján,
- f) irányítja és segíti a minőségbiztosítási feladatok ellátásban részt vevő esetileg megbízott személyek és csoportok munkáját,
- g) rendszeresen beszámol a minőségbiztosítási tevékenységről a rektornak,
- h) évente beszámol az eredményekről a Szenátusnak.

Rektor:

- a) felel a Főiskola minőségbiztosítási rendszerének működtetéséért, így különösen a minőségirányítási koncepció kialakításáért, a minőségcélok stratégiai célokkal összhangban történő meghatározásáért,
- b) megbízza a Minőségbiztosítási Bizottság elnökét,
- c) kijelöl a minőségbiztosítás körében eseti feladatellátásra személyeket, csoportokat.

Minőségbiztosítási Bizottság elnöke:

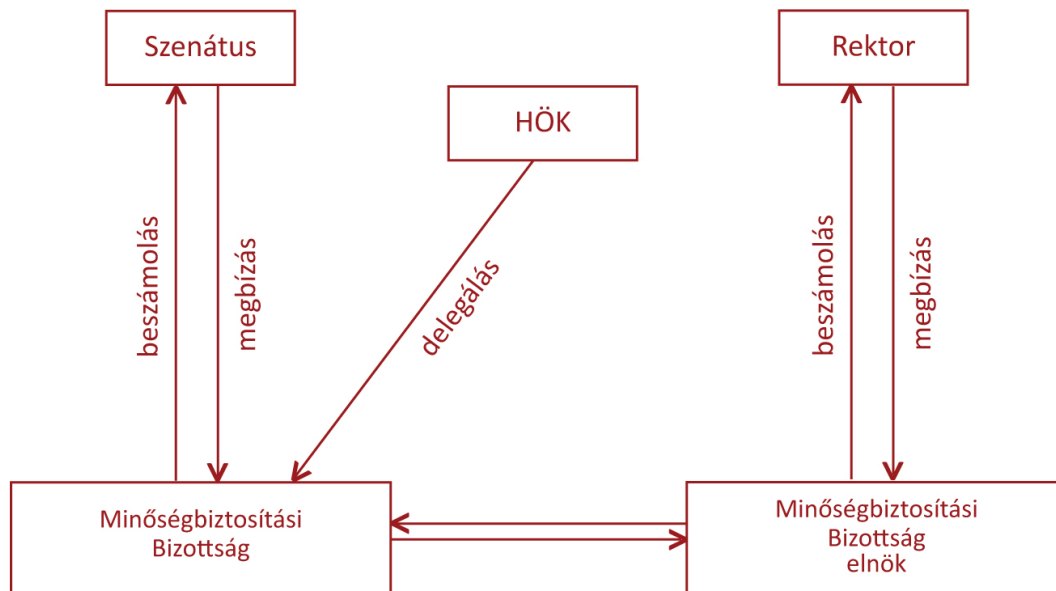
- a) felel a Bizottság SzMSz-ben meghatározottak szerinti működéséért,
- b) koordinálja és véleményezi a minőségbiztosítással kapcsolatos dokumentumok elkészítését, karbantartását és fejlesztését,
- c) szükség szerint, de legalább félévente összehívja a Bizottságot,
- d) rendszeresen beszámol a rektornak a Bizottság tevékenységéről,
- e) évente beszámol a Szenátusnak a Működési és Fejlődési Feltételek Biztosítása Program megvalósításáról,
- f) a minőségbiztosítási tevékenységgel összefüggésben kapcsolatot tart a szervezeti egységekkel.

Főtitkár:

- a) felügyeli a minőségbiztosítási dokumentumok szabályszerű kezelését,
- b) gondoskodik a minőségügygel kapcsolatos szenátusi határozatok végrehajtásáról,
- c) biztosítja a dokumentumok nyilvánosságra hozatalát,
- d) ellátja a Bizottság titkári teendőit.

(3) A Főiskola szervezeti egységeinek a minőségbiztosítással kapcsolatos feladatellátás kapcsán más-más típusú és hierarchiájú kapcsolatot kell kialakítaniuk, amelyet a Minőségbiztosítási Bizottság elnöke koordinál.

MINŐSÉGBIZTOSÍTÁSI FOLYAMAT

3.6. A minőségértékelés rendje

3.6.1. § A minőségértékelés rendje

3.6.1.1. § A főiskolai minőségfejlesztés önértékelésen alapuló minőségbiztosítási rendszer működésével történik. A Főiskola folyamatosan és átfogóan vizsgálja a képzési programok és a szervezet működését. Vizsgálja:

- a) a bemeneti követelményeket, elvárásokat, azok megvalósulását,
- b) az oktatási, kutatási folyamatokat,
- c) a szervezet működését,

d) a kimenet eredményességét.

3.6.1.2. § A főiskola a Szabályzatban és a Programban meghatározottak alapján hasonlítja össze a célkitűzéseket a tényleges működés jellemzőivel, a következtetések levonásával meghatározza az erősségeket és a fejlesztendő területeket. A fejlesztendő területek, valamint a minőségcélok meghatározását követően az intézmény felméri a fejlesztés lehetőségeit (külső-belső kényszerek), melynek alapján megvalósíthatósági tervet készít, meghatározza a cselekvés sorrendjét.

3.6.1.3. § A Működési és Fejlődési Feltételek Biztosítása Program az EFQM modell valamennyi területére nézve határoz meg mérési, értékelési feladatokat, de az értékelés alapját képező információ-forrásokat és az adatfelvétel módját a fókuszterületek specifikumai szerint határozza meg.

3.6.2. § Az önértékelés során vizsgált főbb területek

3.6.2.1. § Adottságok:

(1) Vezetés:

- a) a szervezet értékrendje,
- b) az irányítás struktúrája,
- c) célok pontos meghatározása és közvetítése,
- d) a vezetők hitelessége, a megfogalmazott célok és a tényleges cselekvések.

(2) Munkatársak irányítása:

- a) a képességek megfelelő kihasználása,
- b) kompetencia-elmvárások,
- c) motiválás,
- d) fejlesztés,
- e) személyfejlesztés (hosszú távon hogyan épít a munkatársakra),
- f) szervezeti kultúra.

(3) Intézményi stratégia:

Az intézmény szereplőinek jelenlegi és jövőre nézve megfogalmazott igényeire és elvárásaira építő, a külső körülményeket figyelembe vevő intézménypolitika és stratégia.

(4) Erőforrások:

- a) emberi és tárgyi erőforrások, mint az oktatás/kutatás, valamint az oktatás/kutatásszervezés személyi és infrastrukturális feltételeinek felmérése, fejlesztés tervezése,

- b) belső információs rendszerek: erősségek, fejlesztendő területek,
- c) a partnerkapcsolatok építése és folyamatos tartalmi megújítása, menedzselése. (oktatási-kutatási együttműködések, gyakorlólhelyi megállapodások, egyházi kapcsolatok).

(5) Folyamatok:

- a) intézményfejlesztési folyamatok (stratégiai tervezés, kultúraváltás, szervezet-átalakítás, képzésindítás, problémamegoldás),
- b) alapfolyamatok (képzés, kutatás, oktatás- és kutatásszervezés, folyamatszabályozás és annak ellenőrzőmechanizmusai, valamint a képzések utánkövetése),
- c) az alapfolyamatokat támogató működés folyamata, az adminisztráció, valamint az oktatást támogató egyéb szolgáltatások működési folyamatainak vizsgálata.

3.6.2.2. § Eredmények

(1) Munkatársak elégedettsége:

- a) kommunikáció,
- b) munka,
- c) megbecsültség,
- d) szervezeti működés,
- e) szolgáltatások.

(2) Hallgatói elégedettség:

- a) képzések (tanterv, tananyag, értékelés),
- b) oktatók,
- c) szolgáltatások,
- d) adminisztráció.

(3) Társadalmi hatás:

- a) a diplomák társadalmi értéke,
- b) végzett hallgatók elhelyezkedése,
- c) a munkáltatók elégedettsége (beleértve az egyházi közösségeket is),
- d) a főiskola ismertségének növekedése.

(4) Szervezeti eredmények (a vizsgált időszak eredményeinek bemutatása):

- a) képzések, szakok (ide értve a felnőttképzés sajátosságait is),
- b) kutatás,
- c) gazdálkodás.

3.6.3. § Az minőségügyi információk forrásai

A minőségbiztosítási feladatok ellátása a megfelelő információkra épül. A Főiskola tevékenységének minőségére vonatkozó információk főbb forrásai:

- a) a jogszabályi előírások,
- b) a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság szakmai követelményrendszere és értékelései,
- c) a képzések tartalmát és szerkezetét meghatározó dokumentációk,
- d) tanulmányi statisztikák, ideértve a záróvizsgák eredményeit is,
- e) jelentkezési adatok (számok, merítés, jelentkezők/felvettek),
- f) a Főiskola teljesítményének mutatói az azonos területen képzést folytató felsőoktatási intézményekkel összehasonlítva,
- g) a hallgatók elégedettsége,
- h) az oktatók/kutatók elégedettsége,
- i) az alkalmazottak elégedettsége,
- j) az öregdiákok véleménye,
- k) a felhasználók, vagyis az oktatás és a kutatás eredményeit hasznosítók véleménye,
- l) TDK munka,
- m) a Magyar Tudományos Művek Tára (MTMT).

3.6.4. § Az minőségügyi információk gyűjtésének módja, mutatók (nem kimerítő felsorolás)

- a) külső szabályzók rendszeres figyelemmel kísérése,
- b) belső szabályzók rendszeres felülvizsgálata,
- c) tantervek, értékelési módszerek felülvizsgálata,
- d) kérdőíves felmérések teszt + nyitott kérdések (hallgatók, oktatók, kutatók, végzett hallgatók, felvételiző hallgatók),
- e) tanulmányi statisztikákból, jelentkezői számadatokból meghatározott szempontú kimutatások készítése (pl. lemorzsolódási arány, diplomák minősítése),
- f) az elhelyezkedési lehetőségek elemzése, elhelyezkedési mutatók vizsgálata,
- g) Hallgatói Önkormányzat formális és informális jelzései a vezetés felé, hallgatói fórumon elhangzottak,
- h) fókuszcsoporthoz tartozó interjúk,

- i) intézményesült találkozók elhangzottairól jegyzőkönyv, emlékeztető készítése, elemzése:
- Tanári Konferencia
 - Tanszékvezetői Értekezlet
 - Magiszteri Értekezlet
 - Tanszéki Értekezletek
- j) nem intézményesült megbeszéléseken elhangzottairól jegyzőkönyv, emlékeztető készítése, elemzése:
- szak megbeszélések
 - mentortanárok megbeszélése
 - adott feladat ellátásában/folyamat végzésében érdekelt megbeszélése, tapasztalatainak összegyűjtése, problémák, pozitívumok kiemelése
 - TDK jegyzőkönyvek, beszámolók elemzése
 - meghatározott szempontú adatszűrés az MTMT-ből (kutatási eredmények)
 - gazdasági mutatók
 - Működési és Fejlődési Feltételek Biztosítása Program

3.6.5. § A Bizottság tanévre szólóan határozza meg Működési és Fejlődési Feltételek Biztosítása Programját, amely az éves önértékelés mérési és vizsgálati terve, az intézmény vezetése által meghatározott minőségcélokra tekintettel. A Program egyúttal meghatározza a határidőket és kijelöli a felelősöket.

3.6.6. § A Program az ESG 2015 modell valamennyi területére nézve nevez meg mérési, értékelési feladatokat, de az értékelés alapját képező információ-forrásokat és az adatfelvétel módját a fókuszterületek specifikumai szerint határozza meg.

3.7. Beszámoló és tervezés

3.7.1. § Tartalma

3.7.1.1. § (1) A Bizottság az éves beszámolóban foglalja össze az éves önértékelés végrehajtásának eredményeit.

(1) A megszerzett információk alapján kell elvégezni a minőségi követelmények és célkitűzések érvényesítését, a Főiskola és szervezeti egységei működésének tényleges jellemzői és a minőségi követelmények és célkitűzések összehasonlítását.

(1) Az éves beszámolót és a Programot a Szenátus fogadja el.

3.7.2. § Tervezés

3.7.2.1. § (1) A felmérések eredményeinek feldolgozása alapján kell összeállítani a minőségértékelés alapinformációit (Program), melyeket a Bizottság rendszerezve a Szenátus elé visz.

(2) A szükséges feladatok elvégzéséről, a fejlesztésekről vagy a további ellenőrzések, vizsgálatok elrendeléséről a feladat- és hatásköri szabályokat figyelembe véve a rektor vagy a Szenátus határoz.

4. Záró rendelkezések

3.8.1. § Hatályba lépés

3.8.1.1. § A Minőségbiztosítási Szabályzat a Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola Szenátusa ülésén hozottszámú határozatával elfogadta.

3.8.1.2. § A Minőségbiztosítási Szabályzat a Fenntartói Konferencia FK 12/2018. (VII.01.) számú határozatával jóváhagyta.

3.8.1.3. § A Minőségbiztosítási Szabályzat lép hatályba.

A Szabályzat a Főiskola Szervezeti és Működési Szabályzatának mellékletét képezi, azzal együtt érvényes.

Függelék

AZ INTÉZMÉNYI BELSŐ MINŐSÉGBIZTOSÍTÁS STANDARDJAI ÉS IRÁNYELVEI

ESG 1.1 Minőségbiztosítási politika

Standard:

Az intézmények rendelkezzenek publikus és a stratégiai menedzsment részét képező minőségbiztosítási politikával. Ezt a belső érintettek [azaz a hallgatók, az oktatók és a nem oktató személyzet] dolgozzák ki és valósítsák meg, megfelelő struktúrák és folyamatok révén, a külső érintettek [felhasználók, munkaadók, partnerek] bevonásával.

Irányelvek:

A minőségpolitika és annak eljárásai a fő pillérei az intézmény koherens minőségbiztosítási rendszerének, amely folyamatos minőségfejlesztési ciklusként hozzájárul az intézmény elszámolási kötelezettségének teljesítéséhez. Elősegíti a minőségkultúra kialakulását, amelyben az intézmény minden szereplője felelősséget vállal a minőségért és az intézmény minden szintjén részt vesz a minőség biztosításában. Ennek támogatása érdekében a minőségpolitika formális státusú és nyilvánosan hozzáférhető.

A minőségpolitika akkor a leghatásosabb, ha tükrözi a kutatás, illetve a tanulás és tanítás között meglévő viszonyt, továbbá figyelembe veszi az intézmény működésének nemzeti kontextusát, az intézményi kontextust és stratégiát. Ez a politika támogatja:

- a minőségbiztosítási rendszer szervezését;
- a tanszékek, intézetek/iskolák, karok és más szervezeti egységek, valamint az intézmény vezetésének, oktatóinak és nem oktató alkalmazottainak, továbbá hallgatóinak felelősségvállalását a minőségbiztosításban;
- az akadémiai integritást és szabadságot, miközben fellép a csalás ellen;
- a kiállást az oktatókat, a nem oktató alkalmazottakat és a hallgatókat érintő minden fajta intolerancia és diszkrimináció ellen;
- a külső érintettek bevonását a minőségbiztosításba.

A különféle belső minőségbiztosítási eljárások lefordítják a politikát a gyakorlatba, és elősegítik az intézmény minden szereplőjének részvételét. A minőségpolitika megvalósítása, figyelemmel kísérése és felülvizsgálata az intézmény hatásköre.

A minőségbiztosítási politika az intézmény tevékenységének minden olyan elemét is lefedi, amelyet kiszervezett megbízott vagy más közreműködő végez.

ESG 1.2 A képzési programok kialakítása és jóváhagyása

Standard:

Az intézmények rendelkezzenek folyamatokkal képzési programjaik kialakítására és jóváhagyására. A képzési programokat úgy kell kialakítani, hogy elérjék kitűzött céljaikat, beleértve az elvárt tanulási eredményeket. A program révén megszerezhető képesítés legyen világosan meghatározott és közölt, utalással a nemzeti képesítési keretrendszer megfelelő szintjére, s ennek révén az Európai Felsőoktatási Térség képesítési keretrendszerére.

Irányelvek:

A képzési programok állnak a felsőoktatási intézmény képzési feladatának középpontjában. A hallgatóknak akadémiai tudást és képességeket kínálnak, beleértve a más területekre átvihetőket is, amelyek befolyásolhatják személyes fejlődésüket, illetve amelyeket jövőbeni pályájuk során alkalmazni tudnak.

A képzési programok(at):

- az intézmény stratégiájával összhangban álló, átfogó képzési célokkal alakítják ki,
- és egyértelműen rögzítik az elvárt tanulási eredményeket;
- a hallgatók és más érintettek bevonásával alakítják ki;
- külső szakértelem és referenciapontok segítik;
- tükrözik a felsőoktatás Európa Tanács által megfogalmazott négy célját (lásd az előszóban: Hatókör és koncepció);
- úgy alakítják ki, hogy a hallgató zökkenőmentes előrehaladását biztosítsák;
- meghatározzák a várható hallgatói terhelést, például ECTS-kreditekben;
- ahol ez releváns, tartalmaznak jól illeszkedő gyakorlati lehetőségeket²;
- az intézmény formális eljárásban hagyja jóvá.

ESG 1.3 Hallgatóközpontú tanulás, tanítás és értékelés

Standard:

Az intézmények biztosítsák képzési programjaik olyan megvalósítását, amely aktív szerepre ösztönzi a hallgatókat a tanulási folyamat létrehozásában. A hallgatók értékelése tükrözze ezt a megközelítést.

Irányelvek:

A hallgatóközpontú tanulás és tanítás fontos a hallgató tanulási folyamat iránt érzett motivációja, önreflexiója és elkötelezettsége szempontjából. Ezért körültekintően kell a képzési programokat megtervezni és kivitelezni, eredményüket értékelni.

² Gyakorlati lehetőségek a gyakornoki vagy egyéb olyan időszakok, amelyeket a hallgató nem az intézményben tölt el, de ahol a tanulmányaihoz kapcsolódó területen tapasztalatokra tehet szert.

A hallgatóközpontú tanulás és tanítás megvalósítása:

- figyelembe veszi a hallgatók és szükségleteik sokféleségét, rugalmas tanulási útvonalakat tesz lehetővé számukra;
- különféle tanítási módokat vesz figyelembe és alkalmaz, ahol az helyénvaló;
- rugalmasan használ többféle pedagógiai módszert;
- rendszeresen értékeli és pontosítja a képzési módokat és a pedagógiai módszereket;
- autonóm tanuló³ öntudatra bátorít, miközben gondoskodik a megfelelő oktatói irányításról és támogatásról;
- elősegíti a kölcsönös tiszteletet a tanuló-oktató kapcsolatban;
- megfelelő eljárásokkal rendelkezik a hallgatók panaszainak kezelésére.

Figyelembe véve a tanulmányi értékelés jelentőségét a hallgató előrehaladása és majdani karrierje szempontjából, az értékelésre vonatkozó minőségbiztosítási folyamatok a következőkre terjednek ki:

- az értékelők ismerik a létező teszt- és vizsgamódszereket, továbbá támogatást kapnak képességeik fejlesztéséhez e téren;
- az értékelés kritériumait és módszereit, valamint az osztályozás kritériumait előre nyilvánosságra hozzák;
- az értékelés lehetővé teszi, hogy a hallgató megmutassa, milyen mértékben sajátította el a kitűzött tanulmányi eredményeket. A hallgatók visszajelzést kapnak, amely szükség esetén a tanulási folyamatra vonatkozó tanácsokat is tartalmaz;
- ahol az lehetséges, az értékelést egynél több vizsgáztató végzi;
- az értékelés szabályai kitérnek a lehetséges enyhítő körülményekre is;
- az értékelést következetesen és igazságosan alkalmazzák minden hallgató esetében, és a rögzített eljárásnak megfelelően végzik;
- létezik formális fellebbezési lehetőség a hallgató számára.

ESG 1.4 A hallgatók felvétele, előrehaladása, tanulmányaik elismerése és a képesítés odaítélése

Standard:

Az intézmények következetesen alkalmazzák a teljes hallgatói életciklust lefedő, előzetesen meghatározott és közzétett szabályzataikat, például a hallgatók felvétele, előrehaladása, tanulmányaik elismerése és a képesítés odaítélése tekintetében.

³ Itt és a következő pontban az angol forrásszöveg a *learner* kifejezést használja a *student* helyett, ezzel is hangsúlyozva, hogy itt a tanulási folyamatról van szó; a magyarban ezért áll itt a *tanuló* kifejezés (a szerk.).

Irányelvek:

A hallgató, a képzési program, az intézmény és a rendszer szempontjából egyaránt elsőrendűen fontos, hogy a hallgatók megkapják a megfelelő feltételeket és támogatást felsőoktatási előrehaladásukhoz. Alapvető, hogy legyenek a célnak megfelelő felvételi, elismerési és végzési eljárások, legfőképpen, amikor a hallgató a mobilitás jegyében vált felsőoktatási intézmények, illetve rendszerek között.

Fontos, hogy a hozzáférés rendjét, a felvételi eljárásokat, kritériumokat következetesen és átlátható módon alkalmazzák, továbbá hogy eligazító tájékoztatást nyújtsanak az intézményről és a képzési programról.

Az intézmény rendelkezzen olyan eljárásokkal és eszközökkel, amelyek segítségével képes a hallgatók előrehaladásáról információt gyűjteni, azt folyamatosan követni, és reagálni rá.

A hallgató előrehaladása és mobilitásának elősegítése szempontjából nélkülözhetetlen a felsőoktatási képesítések, a tanulmányi idő és a korábbi tanulmányok - beleértve a nem formális és informális tanulást is - igazságos elismerése. Az elismerési eljárás akkor megfelelő, ha az intézmény

- elismerési gyakorlata összhangban van a Lisszaboni elismerési egyezményvel;
- együttműködik más intézményekkel, minőségbiztosítási szervezetekkel és a nemzeti ENIC/NARIC központtal annak érdekében, hogy az elismerés országosan egységes legyen.

A végzés a tanulmányok csúcspontja. A hallgatóknak meg kell kapniuk a megfelelő dokumentumokat, amelyek leírják, milyen képesítést szereztek, beleértve az elért tanulási eredményeket, valamint a folytatott és sikeresen elvégzett tanulmányok kontextusát, szintjét, tartalmát és státusát.

ESG 1.5 Oktatók**Standard:**

Az intézmények biztosítsák, hogy oktatóik megfelelő kompetenciával rendelkezzenek. Alkalmazzanak méltányos és átlátható eljárásokat oktatóik toborzására és továbbképzésére.

Irányelvek:

Az oktató lényegi szerepet játszik abban, hogy a hallgató sikeresnek érezze a felső - oktatásban töltött idejét, meg tudja szerezni a tudást, a képességeket és további más kompetenciákat. A hallgatók sokfélesége és a tanulási eredmények erősödő szerepe megköveteli a hallgatóközpontú tanulást és tanítást, így az oktató szerepe is változik (lásd *1.3 standard*).

A felsőoktatási intézmények elsődleges felelősséget viselnek oktatóik minőségéért és a hatékony oktatói munkát támogató körülmények biztosításáért. Ez a környezet:

- világos, átlátható és tisztességes folyamatokat hoz létre, működtet az oktatók felvétele és az oktatás jelentőségét elismerő munkafeltételek biztosítására;
- lehetőséget ad az oktatók szakmai fejlődésére és támogatja azt;
- támogatja a tudományos munkát a kutatás és az oktatás közötti kapcsolat erősítése érdekében;
- támogatja az innovációt a tanítási módszerekben és a modern technológiák alkalmazását.

ESG 1.6 Tanulástámogatás és hallgatói szolgáltatások

Standard:

Az intézmények megfelelő finanszírozási forrásokkal rendelkezzenek a tanulási és tanítási tevékenységekhez, valamint biztosítsanak adekvát és könnyen hozzáférhető tanulástámogató feltételeket és hallgatói szolgáltatásokat.

Irányelvek:

Az intézmények sokféle háttértámogatást kínálnak a tanuláshoz annak érdekében, hogy a hallgató tanulmányi idejét sikeresnek érezze. Ezek részben infrastrukturális jellegűek, a könyvtártól a tanulási létesítményeken át az informatikai rendszerekig, részben pedig humán jellegűek, a tutoroktól a tanácsadókön át az egyéb támogató szakemberekig. Az országon belüli és a nemzetközi mobilitás elősegítése szempontjából különösen fontosak a támogató szolgáltatások.

A sokszínű hallgatóság (mint felnőtt, részdíós, munka mellett tanuló, külföldi vagy megváltozott képességű hallgatók) igényei, a hallgatóközpontú tanulás, illetve a tanulás és tanítás rugalmas módjainak előtérbe kerülése egyaránt figyelembe veendő a tanulási háttértámogatások és a hallgatói tanácsadás telepítése, tervezése, működtetése során.

A támogató tevékenységeket és annak létesítményeit az intézmény viszonyainak függvényében különféle módon lehet megszervezni. A belső minőségbiztosítás garantálja, hogy minden támogatás a céljának megfelelő, hozzáférhető legyen, és hogy a hallgatók megkapják a kellő tájékoztatást a számukra rendelkezésre álló szolgáltatásokról.

A szolgáltatások nyújtása szempontjából alapvető szerepet játszik a támogató és adminisztratív személyzet, ezért megfelelő képzéssel kell rendelkezniük, továbbá lehetőséget kell kapniuk képességeik fejlesztésére.

ESG 1.7 Információkezelés

Standard:

Az intézmények gyűjtsenek, elemezzenek és használjanak releváns információkat képzési programjaik és egyéb tevékenységeik irányítására.

Irányelvek:

A kellő tájékozottságon alapuló döntéshozatalhoz és ahhoz, hogy tudni lehessen, mi működik, és mire kell odafigyelni, megbízható adatoknak kell rendelkezésre állniuk. A programokkal és más tevékenységgel kapcsolatos hatékony információgyűjtési és -elemzési folyamatok a belső minőségbiztosítási rendszer részei.

Az összegyűjtött információ valamelyest függ az intézmény jellegétől és küldetésétől.

Az alábbi információk számottevőek:

- alapvető teljesítménymutatók;
- a hallgatók összetétele;
- a hallgatók előrehaladása, eredményességi és lemorzsolódási rátáik;
- a hallgatók képzési programjaikkal kapcsolatos elégedettsége;
- a rendelkezésre álló tanulási háttértámogatás és a hallgatói tanácsadás;
- a végzetek karrierútja/életpályája.

Különböző módszereket lehet használni az adatok gyűjtésére. Fontos, hogy a hallgatókat, az oktatókat és a nem oktató személyzetet bevonják az adatok szolgáltatásába és elemzésébe, valamint a követő intézkedések tervezésébe.

ESG 1.8 Nyilvános információk

Standard:

Az intézmények tegyenek közzé világos, pontos, objektív, naprakész és könnyen hozzáférhető információkat tevékenységükről, benne képzési programjaikról.

Irányelvek:

A leendő és a jelenlegi hallgatók, továbbá a végzetek, a többi érintett, valamint a nyilvánosság számára is hasznos az információ az intézmény tevékenységéről.

Ennek érdekében az intézmények információt nyújtanak tevékenységükről, képzési programjaikról, azok felvételi követelményeiről, elvárt tanulási eredményeiről, a megszerzhető képesítésekről, a tanítási, tanulási és értékelési eljárásokról, a sikerességi arányokról, valamint a hallgatóknak kínált tanulási lehetőségekről és a végzetek elhelyezkedéséről.

ESG 1.9 A képzési programok folyamatos figyelemmel kísérése és rendszeres értékelése

Standard:

Az intézmények folyamatosan kísérik figyelemmel és rendszeres időközönként tekintsék át képzési programjaikat, biztosítandó, hogy azok elérjék kitűzött céljaikat, illetve megfeleljenek a hallgatók és a társadalom igényeinek. Ezen értékelések eredményezzék a programok folyamatos javulását. Az ennek folytán tervezett vagy megtett intézkedéseket minden érdekelt felé közölni kell.

Irányelvek:

A képzési programok rendszeres figyelemmel kísérése, felülvizsgálata és módosítása azt célozza, hogy a program megfelelő maradjon, s hogy a hallgatók számára támogató és hatásos tanulási környezetet teremtsen.

Mindebbe beletartozik a következők értékelése:

- a program tartalma az adott tudományágra vonatkozó legújabb kutatások fényében, biztosítva a program naprakészségét;
- a társadalmi igények változása;
- a hallgatók munkaterhelése, előrehaladása és végzése;
- a hallgatókat értékelő eljárások hatékonysága;
- a hallgatók elvárásai, igényei és elégedettsége a programmal kapcsolatban;
- a tanulási környezet és a támogató szolgáltatások, valamint ezek megfelelése a program céljait tekintve.

A programokat rendszeresen felülvizsgálják és módosítják, a hallgatók és más érintettek bevonásával. Az összegyűjtött információkat elemzik, majd a programot módosítják, hogy naprakész legyen. A módosított programleírásokat nyilvánosságra hozzák.

ESG 1.10 Rendszeres külső minőségbiztosítás

Standard:

Az intézményeket rendszeres időközönként külső minőségbiztosítás alá kell vetni az ESG szerint.

Irányelvek:

A különféle formákban megjelenő külső minőségbiztosítás igazolhatja az intézmények belső minőségbiztosításának hatékonyságát, a javítás katalizátoraként működhet, és új perspektívákat kínálhat az intézmény számára. Ezen felül információt ad az intézménynek és a nyilvánosságnak az intézmény működésének minőségéről.

Az intézmények rendszeres külső minőségbiztosításban vesznek részt, amely figyelembe veszi – ahol az releváns – a jogszabályi környezet előírásait. Ezért – a jogszabályok

függvényében – a külső minőségbiztosítás különféle módokon történhet, és más-más szervezeti szintre (képzési program, kar vagy intézmény) irányulhat.

A minőségbiztosítás állandó folyamat és nem fejeződik be a külső visszajelzéssel vagy jelentéssel, de az intézményen belüli követő eljárással sem.

ⁱ A felsőoktatási belső minőségbiztosításának sztenderdjei: ESG 2015